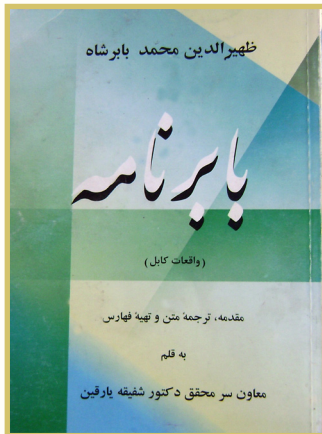

درس امروز توسط یک تن از شاگردان طوری معرفی شود، که تشریحاتش جوابگوی

سؤالهای زیر باشد:

۱. بابر نامه اثر کیست؟
 ۲. بابر نامه از کدام موضوعات بحث می‌کند و چگونه یک اثر است؟
 ۳. بابر نامه در اول به کدام نام یاد می‌گردید؟
 ۴. بابر نامه به کدام زبان‌ها چاپ گردیده است؟
- در پایان معرفی، همین سؤال‌ها از چند شاگرد دیگر پرسیده شود.

بابرنامه

بابرنامه یا وقایع بابری که به نام «توزوک بابر» معروف است؛ تألیف ظهیرالدین محمد بابر شاه فرزند عمر شیخ و نواده امیر تیمور گورگان، بنیان گذار سلسله گورگانیان هند می‌باشد. او در سال ۸۹۹ هجری در سن ۱۲ ساله‌گی در فرغانه به‌جای پدر به تخت نشست. وی در سال ۱۵۰۴-۱۵۲۵ م. در بدخشان حکومت نموده؛ سپس قصد تسخیر هند کرد. پس از فتح پانی پت سلطان ابراهیم لودی پادشاه دهلی را شکست داد. در سال ۱۵۲۶ م. آگره، دهلی و شمال هندوستان را از رود سند تا بنگال تصرف کرد. بابر در سال ۹۱۰ هجری کابل و نواحی آن را تصرف کرد و این شهر باستانی را پایتخت خود قرار داد، او در باره این شهر در بابرنامه چنین نوشته است:

کابل از اقلیم چهارم است... از مختصر ولایت است، طولانی افتاده، طول آن از مشرق به طرف مغرب است، اطراف و جوانب آن تمام کوه است... در زمان عم من والوغ بیگ میرزا در دامنه این کوه، یک جوی کشیده، باغاتی که در این دامنه است تمام به این جوی معمور است... از شهر کابل سه چشمه خورد برآمده، دوتای آن در نواحی گلکنه است؛ بر سر یک چشمه خواجه شمو نام مزاری است و در چشمه دیگر، قدمگاه خواجه خضر است، این دو گشتگاه مردم کابل است. یک چشمه دیگر روبروی مزار خواجه عبدالصمد (عاشقان و عارفان) خواجه روشنایی می‌گویند....

بابر در سال ۱۵۳۰ م. در آگره هند وفات یافت. جسدش بنا بر وصیت وی در کابل به خاک

سپرده شد. به جای او فرزندش همایون شاه به تخت سلطنت نشست.

بایرنامه یکی از کتب جامع تاریخی در سده شانزدهم میلادی است که در مورد تاریخ و جغرافیای افغانستان، آسیای میانه و هندوستان به ویژه دوره تیموریان، معلومات دقیقی در آن درج است. این اثر حاوی مطالب فولکلور، ادبیات، هنر، مسایل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بوده حتا ویژه‌گی‌های قومی مردمان مختلف رسوم و عادات، پوشاک، خوراک، داد و ستدهای مردم، شرح احوال امرا، شعرا و دانشمندان آن ادوار را در بر می‌گیرد؛ همچنان معلومات در باره نواحی، شهرها، مساجد، مدارس، خانقاه‌ها، مزارها، کوه و کوتل‌ها، دریاها، بندهای آب، معادن، جنگل‌ها، باغ‌ها، داده شده است. از همین جهت بایرنامه از آغاز نگارش تا کنون، ارزش و شهرت و تازه‌گی مطالب خود را حفظ کرده و دانشمندان و مؤرخان بزرگ شرق و غرب بر آن استناد و بار بار به تجدید ترجمه و تجدید نشر آن دست می‌یازند.

بایرنامه به زبان ترکی چغتایی و با نثر ساده نگاشته شده است و حوادث سال‌های ۸۹۹-۹۳۶ هجری قمری را در بر می‌گیرد. بابر در این اثر موضوعات را بدون تعصب بیان کرده است. بایرنامه از جنبه‌های مختلف تاریخی، جغرافیایی، مردم شناسی و ادبی دارای ارزش و اهمیت فراوان است. این اثر توسط ادیب معروف آن روزگار عبدالرحیم خان خانان فرزند بیرام خان شاعر و مؤرخ نام‌آور از زبان ترکی چغتایی به زبان دری ترجمه گردیده است. بابر در بایرنامه ابتداء وقایع و سرگذشت‌هایی را که از آغاز حکمرانی به سراغش آمده بیان نموده است. بعداً خاطره‌های خویش را اساس بایرنامه قرار داده است. از گفته‌های بابر و معلومات دخترش گلبدن بیگم در همایون‌نامه معلوم می‌شود که اول این کتاب به نام «واقع‌نامه» یاد شده در یکی از رباعیات آن که ترجمه آن چنین است آمده:

وز عالم، عجب درد و الم‌ها دیدم وز مردم دهر طرفه ستم‌ها دیدم
هر کس که اینک واقعه را خواند داند چه رنج و چه محنت و چه غم‌ها دیدم

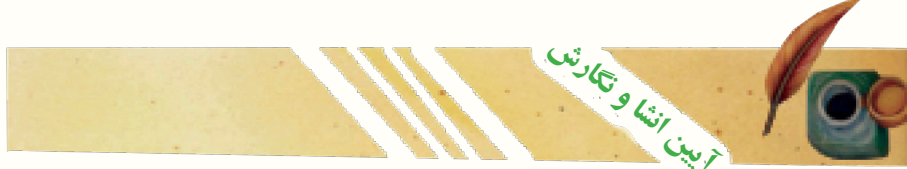
بایرنامه به زبان‌های مختلف در ترکیه، انگلستان، آلمان، فرانسه، هندوستان و جاپان چندین بار چاپ گردیده است. قابل یادآوری است که ظهیرالدین محمد بابر با ژرف نگریش نه تنها یک مرد سیاسی، نظامی، کشورگشا و مؤسس یک امپراطوری بود؛ بلکه او به عنوان یک شخصیت فرهنگی، محقق و نویسنده با نوشتن این کتابش (بایرنامه) در معرفی، تلفیق و پیوند فرهنگ‌ها و ثقافت‌ها در قسمت بزرگی از جغرافیای آسیا نقش ارزشمندی را ایفا کرده است.

توزوک، واژه ترکی به معنای نظم و ترتیب و سلسله مراتبی که فرمانروا یا فرمانده نظامی برای لشکریان و سازمان‌های وابسته اعمال می‌کرد. توزوک از توز ترکی گرفته شده به معنای آراستن و منظم کردن است.

بیاموزیم

۱. بابر نامه تألیف ظهیر الدین محمد بابر شاه فرزند عمر شیخ و نواده امیر تیمورگورگان، بنیان‌گذار سلسله گورگانیان هند می‌باشد.
۲. بابرنامه یک کتاب تاریخی در سده شانزدهم میلادی است، که در مورد تاریخ و جغرافیای افغانستان، آسیای میانه و هندوستان حاوی معلومات دقیقی است.
۳. بابرنامه توسط عبدالرحیم خانخانان فرزند بیرام خان شاعر و مؤرخ نام آور از زبان ترکی چغتایی به زبان دری ترجمه گردیده است.
۴. بابرنامه به زبان‌های مختلف در ترکیه، انگلستان، آلمان، فرانسه، هندوستان و جاپان چندین بار چاپ گردیده است.
۵. بابرنامه در معرفی، تلفیق و پیوند فرهنگ‌ها و ثقافت‌ها در قسمت بزرگی از جغرافیای آسیا نقش ارزشمندی را ایفا نموده است.

سبک در نگارش

کسی که در نگارش دارای جهان‌بینی است کوشش می‌نماید که با ذوق و سلیقه شخصی خود، موضوع را انتخاب و با کلمات و الفاظ زیبا و پسندیده با رعایت تسلسل منطقی بنویسد. کسانی که چنین خواص دارند متکی به خود بوده نوآوری در کارشان دیده می‌شود و اینگونه است که موفق به ایجاد سبک به خصوص خود می‌شوند.

سبک طریقه و روش خاص بیان یک فرد را گویند. سبک در نگارش انعکاس شخصیت است. از بزرگترین شاعر و نویسنده جهان گرفته تا شاگردی که در نگارش مشکل دارد دارای سبک می‌باشد. این شاگرد مبتدی پس از تمرین زیاد می‌تواند سبکش را پرورش دهد. احساس خود را در برابر زیبایی که در طبیعت وجود دارد، بپرورد. البته مراد از این نوع سبک

همان شیوه و روش خاص فرد است، نه سبک بر جسته ادبی و هنری.

کار گروهی و سخنرانی

۱. شاگردان در مورد ارزش و اهمیت بابرنامه تفکر نموده نظریات شان را در این رابطه ابراز نمایند.
۲. دو دو شاگرد با هم در باره سبک در نگارش گفتگو نمایند.
۳. شاگردان در مورد شخصیت بابر سخنرانی کنند.

املا و نگارش

۱. متنی را که توسط معلم محترم خوانده می شود، املا بنویسید.
۲. در باره تصویر زیر معلومات مختصر بنگارید.

ظهیرالدین محمد بابر

۱. بابر نامه اثر کیست؟
۲. بابر کی بود؟
۳. بابرنامه در برگیرنده کدام موضوعات است؟
۴. بابرنامه توسط کی به دری برگردانده شد؟
۵. خلاقیت و نو آوری در نگارش چه اهمیت دارد؟
۶. سبک چیست؟ چگونه می توانیم در نگارش دارای سبک شویم؟

کارخانه گی

۱. در مورد بابرنامه معلومات خارج از درس دریافت نموده روز آینده در صنف قرائت نمایید.
۲. قطعه زیرین را حفظ کنید:
حال نادان را زندان به نمی داند کسی
گرچه در دانش فزون از بوعلی سینا
بود
طعن نابینا مزنی ای دم زینبایی زده
زانکه نابینا به کار خویشتن بینا بود
۳. متن درس بعدی را خوانده و برای معرفی آن روز آینده آماده گی بگیرید.